

İstanbul Sanayi Odası Basın Bülteni

İSO, 2006-2013 kağıt ve basım sanayi sektör raporunu açıkladı

Temizlik ürünü ve bebek bezi, kağıt ihracatını 2 milyar dolara çıkardı

Kağıt ihracatı 2 milyar dolar

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) hazırladığı Kağıt, Kağıt Ürünleri ve Basım Sanayi Raporu'na göre, Türkiye'de sektörün ihracatı 2006-2013 döneminde üç kat artışla 2 milyar dolar oldu. İhracatın yarıdan fazlasını temizlik ve tuvalet kağıtları ile bebek bezi ürün grubu oluşturdu.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) kağıt sanayi meslek komiteleri ve sivil toplum kuruluşları katkılarıyla oluşturulan “Kağıt, Kağıt Ürünleri ve Basım Sanayi Sektör Raporu” açıklandı. Buna göre 2006-2013 döneminde Türkiye kağıt ve kağıt ürünleri sanayi üretimi yüzde 45,9 artarak ortalama imalat sanayi üretim büyümesinin üzerine çıktı. Sektör ihracatı 2006-2013 döneminde üç kat artarak 2 milyar dolara yükselirken, ihracattan en yüksek payı 1,2 milyar dolar ile temizlik ve tuvalet kağıtları ile bebek bezi ürün grupları aldı. Sektörün ithalatı ise 2013 yılında 3,2 milyar dolar oldu. İthalattan en yüksek payı da 2 milyar dolar ile kağıt ve kartonlar aldı.

KKDF sanayiye nefes aldıracak

İSO Kağıt, Kağıt Ürünleri ve Basım Sanayi Sektör Raporu, oda meslek komitelerinin ve sektör temsilcilerinin katıldığı toplantı ile açıklandı. Açılış konuşmasını yapan İSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İrfan Özhamaratlı, “Kağıt ve basım sanayi dışa bağımlı bir sektör. Yıllık 1,2 milyar dolarlık bir dış ticaret açığı söz konusu. İthalatta KKDF'nin kalkmış olması, kağıt sanayimize bir nebze de olsa nefes aldıracaktır” dedi.

Raporun açıklanmasının ardından kağıt sanayinin geleceğine ilişkin düzenlenen ve moderatörlüğünü İSO Danışmanı Can Fuat Gürlesel'in yaptığı panelde konuşan İSO 16. Grup Basım, Yayın, Kağıt ve Kağıt Ambalaj Sanayii Meslek Komitesi Başkanı Ramazan Güven, stratejik bir üretim alanı olan matbaacılığın, insanların en temel gelişim unsurlarından biri olduğunu söyledi. Güven, matbaacılığa önem verilmesi gerektiğini şu sözlerle ifade etti: “Geçmiş olmayan uluslar, hafızası olmayan insana benzer. Kayıtlı belgeniz yoksa, geçmişiniz

yok demektir. Belgesi olmayan bilgisiz, bilgisiz olan beceriksiz, beceriksiz insan ise başarısız bir toplum demektir.”

Vadeler işletme sermayesini sıfırın altına düşürüyor

Basım Sanayii Eğitim Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı M. Sermet Tolan, ticari matbaacılığın sıkıntılarına değinerek, “Sektörde kar marjları çok düşük. Arz talep dengesi aşırı derecede dengesiz. Üretici çok ama alıcı az. Üreticinin fiyattan başka enstrümanı yok. Bugünkü fiyat, üretim, satış rakamlarıyla ticari matbaacılıkta kapasiteler küçülecek. Artık makineler peşinde koştuktan kaçınıp, nitelikli insana yatırım yapmalıyız. Endüstriyel tasarıma uygun, katma değeri yüksek ürünler geliştirmeliyiz” dedi.

Oluklu Mukavva Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Mesut Koyuncu, Türkiye’de vadelerin uzadığını ve bu durumun işletme sermayelerini sıfırın altına düşürdüğünü söyledi. Koyuncu, bu durumun önemine verdiği bir örnekle dikkat çekti: “Bir müteşebbisin elinde iki plastik biri cam olmak üzere üç top vardır. Plastik toplar düşerse fark etmez, çünkü kırılmaz ve oyun sürer. Plastik toplardan biri işletmenin karlılığıdır. İşletme iki yıl kar etmezse batmaz. Öbür plastik top da aktif büyüklüktür. Aktif büyüklük biraz küçülse şirket batmaz. Ama cam top düşerse oyun biter. Cam top nakit dengesidir. Vadelerin uzaması, nakit dengeyi bozuyor.”

Karton Ambalaj Sanayicileri Derneği Genel Sekreteri Erol Gül de sektör yeniliklerinin geçmişe göre daha hızlı gerçekleştiğine değinerek, “Geçmişte gazete kağıdı ya da oğlak derisinden peynir ambalajları vardı. Günümüzde ise ağırlıklı plastik olmak üzere karton ambalajlar kullanılıyor. Online alışverişlerin karton ambalaj kullanımının artmasında payı büyük” dedi.

Türkiye kağıt tüketiminde dünya dokuzuncusu

Rapora göre Türkiye dünya kağıt sanayi üretiminden yüzde 1,37, ihracatından ise yüzde 1 pay alırken, 5,7 milyon ton tüketimi ile dünyanın dokuzuncu büyük ülkesi oldu. Türkiye’nin kağıt ihracatında en önemli pazarları AB, Ortadoğu ile Kuzey ve Orta Asya bölgeleri olurken, en çok satış sırasıyla Irak, İran ve İngiltere’ye yapıldı.

Dünya kağıt ve ürünleri sanayinde en büyük ihracatçı ülke 24,2 milyar dolar ile Almanya olurken, ithalatta ilk sırayı 17,3 milyar dolar ile ABD aldı. Üretim ve tüketimde Çin birinci oldu.

İç pazarda talep artışı ihracatı azalttı

Türkiye’de 2013 yılı itibariyle kağıt üretimi 3 milyon 92 bin ton olurken, tüketimi ise hızla genişleyerek 5,7 milyon ton olarak gerçekleşti. Tüketimden en yüksek payı yüzde 40 ile oluklu mukavva aldı. Kağıt ve kağıt ürünleri sanayinin net döviz açığının 2013 yılında 1,2 milyar dolar olduğu belirtilen raporda, ihracatın potansiyele ve kapasiteye göre düşük kaldığı, bunun nedeni olarak hızlı büyüyen iç pazarın yarattığı talep artışı gösterildi. Bu durumun üretim ve ihracatı sınırladığı ancak ithalatın önünü keserek net döviz kazancına katkı sağladığı belirtildi.

3 milyar TL katma değer yaratıldı

Sermaye, teknoloji ve enerji yoğun bir sektör olan kağıt ve kağıt mamulleri sanayinin en rekabetçi olduğu alt sektörler; ev ve temizlik kağıtları, kağıt-karton ambalaj ürünleri ve oluklu

mukavva oldu. Kağıt sanayinin girişim, üretim değeri ve katma değer olarak ortalama yüzde 50 oranla en yüksek payı alan alt sektörü ise oluklu kağıt ve karton ile mamulleri oldu.

Raporda 2012 yılı itibariyle kağıt ve kağıt ürünleri imalatı sanayinde rakamlar; girişim sayısı 2.201, istihdam 49 bin 581 kişi, üretim değeri 15,4 milyar TL, yaratılan katma değer 3 milyar TL ve yatırım tutarı 1,3 milyar TL olarak gerçekleşti. Ar-Ge harcamaları 2013 yılında 5,1 milyon TL, AR-GE faaliyetlerinde istihdam sayısı 57, patent sayısı 15, marka tescili 3 bin 616 adet, tescil edilen endüstriyel tasarım sayısı ise 120 oldu. Hem ülkenin gelişmişlik, hem de sektörün büyüme potansiyelinin göstergesi olan kişi başı kağıt tüketimi ise 2013 yılında 73,8 kg olarak gerçekleşti.

Türkiye’de basılan kitap sayısı rakamlarının da yer aldığı rapora göre; 2008 yılında 163 milyon olan bandrollü kitap sayısı 2013 yılında 330 milyon adete çıktı. Türkiye’de basılan 536 milyon adet kitabın yarısına yakını ise ücretsiz dağıtılan ders kitapları oluşturdu.

Hammadde olan selülozda dışa bağımlılık rekabeti zorlaştırıyor

Raporda sektörün en güçlü olduğu yönler arasında; atık kağıt dönüştürme kapasitesi, kağıt-karton ambalaj, oluklu mukavva ve temizlik kağıtlarındaki güçlü üretim kapasitesi ve yüksek teknoloji kullanımı gösterildi. Sektörün zayıf yönleri arasında ise; ana hammadde olan selülozda yurtdışına bağımlı olunması, orman varlıklarının iyi kullanılmaması ile endüstriyel ormancılığın olmaması gibi maddeler öne çıktı. Raporda, Türkiye’de kağıt yapımına elverişli odun fiyatlarının 70-80 dolar/ton arasında değişirken, dünyada bu fiyatın 20-30 dolar/ton seviyesinde olduğu, selüloz ve kimyasallarda dışa bağımlılığın döviz kurlarındaki artışlar ile maliyetleri daha da yükselttiğine dikkat çekildi.

Kağıttı 13 stratejik hedef belirlendi

Raporda Türkiye kağıt ve kağıt ürünleri sanayinin gelişimi için belirlenen 13 stratejik hedef şu maddelerden oluştu:

- Endüstriyel ormanların kurulması ve işletilmesi,
- Selüloz üretiminin stratejik ürün kapsamına alınması,
- Atık kağıtların toplanması ve geri kazanımı sisteminin iyileştirilmesi,
- Yurtiçinden temin edilen kağıt hammaddeleri maliyetlerinin düşürülmesi,
- Vadeli hammadde ve ara girdi ithalatına uygulanan KKDF’nin kaldırılması veya oranının indirilmesi,
- Enerji maliyetlerinin düşürülmesi,
- Teknoloji faaliyetlerinin geliştirilmesi,
- İhracatın artırılması için pazar ve ürün çeşitlendirilmesi,
- Yurt içi tüketimin artırılması için sağlık ve çevre dostu ürün kavramının güçlendirilmesi,
- Yatırım teşviklerinin iyileştirilmesi ve finansman olanakları sağlanması,
- Nitelikli insan kaynakları ve işgücü yetiştirilmesi,
- Kağıt ürünleri kullanımını ve kalitesini artıracak standartların uygulanması,
- Etkin ithalat ve iç piyasa gözetimi sağlanması.

Basım sanayi için belirlenen stratejiler de şu maddelerden oluştu:

- Yurt içi girdi olanaklarının artırılması
- Yurt dışı girdi tedarikinde etkinliğin artırılması

- Üretim kapasite envanteri çıkarılması ve yeni girişler ile yatırımın kontrolü
- Avrupalı üreticiler ile her alanda iş birlikleri ve ortaklıklar geliştirilmesi
- Enerji maliyetlerinin düşürülmesi
- İş gücü düzenlemelerinde iyileştirmeler yapılması
- Yüksek katma değerli ürünlerin üretimi
- Test, laboratuvar ve sertifikasyon altyapısının kurulması
- İhracata ağırlık verilmesi ve ihracatın artırılması
- Yatırım teşviklerinin iyileştirilmesi
- Nitelikli insan kaynakları ile iş gücü yetiştirilmesi ve sektöre çekilmesi
- Kayıt dışı faaliyetlerin önlenmesi
- Sağlıklı bir rekabet ortamının kurulması